

An Stoc

Tomár ó máille dá cup i n-easgar.

leabhar II. umh, IX.

MÁRTA, 1920.

TRÍ PÍGNNE A LUAC

"Ceirt na héipeann."

CEIST AITHREÓTEAC.

Tá pé i dtíre go bhfuil ceirt na héipeann a' déanamh inniú de don tSapanaic agus go bhfuil pé eimne air i a fuar-saile. Nuair a bi poitogáil i n-éimne an tíre seo i n-urair, cuipéad irteac teacáir nó membeir a raib trí ceatnamna cuio acu ar fon éiré a veit paor ó Sapana agus an ceatnamna cuio eile ar marit leo éiré a veit i bpáirt le Sapana 7 i veit pá n-a rmaic. Tá pé de ceirt anoir ar an Sapanaic cé dó a dtuobra pé comairle ar an tír. Síltead dume asamne naic raib moill ar bit ar an gceirt rín a péirteac. a. naic raib air ac an comairle a tadhairt do érom-luic na ndoime a bi ar don focat amáin dá harrpaí rín. Ac ní hé rín don tSapanaic agus ní harrpaí a peictear dó é. Tá pé anoir, a veit na páirpí, ar a dtíreall as iarrpaí páir-laiméir nó dá páir-laiméir a ceapad o'Éimne, ceann do Saeóil agus an ceann eile do Cúige Ullad. agus ní leigse pé don dá tpeam teacáir un a céile ac ar comdair go mberd ceannar agus comairle as an umhí Sallua agus go mberd Saeóil pá n-a rmaic. agus ní hé rín an rseal ar fáil. Le fáiteoir go dtiocfaid mairpé córtair ar na Cúige-Ullad níl don glacaó as an Sapanaic le don "péirteac" ná poitú ac an poitú a comneócar eapantair roir Cúige Ullad agus an cuio eile o'Éimne. Tá pur eile ma teannta rín a' déanamh trioblóide dó. Tá pé as iarrpaí peit a ceapad, cébi póit vligéad a veit ar bun i n-éimne, mair Saeóilac nó Sallua a veit pé, go mberd pé péim a' tarrpant na milliún punt de vhabaig airí mar ba sháic leir go dtí seo.

CASAÓ EILE

Tá capad eile ar ceirt na héipeann atá a' cup meapáil ar an Sapanaic agus tá a' dul roir é agus ruaimnear na hoide. Ní fupa ar a péirteac i ná an ceirt eile, agus ní pur é a tugar páram intinne dó veit a' cuimní air. Go dtí le leir-déad bliadam bi talam na héipeann bunáite ar fáil ma peit as voic móra a dtuagair oisí oúitce nó tigeapnaí talman oitú. fáil bi an talam acu-ran ní raib oitú péim punt ar bit a' déanamh. Bi ar tunóntaí bócta na héipeann veit a' rsláburdeac dóib. An t-arrgead a faotruig na tunóntaí rín le hallur a gcnám bi pé a' dul éicu-ran san cunntar. Ní raib oitú péim ac a veit a' caiteam leo, a' riadaic agus a' peit le n-a gcuio capall agus a gcuio compearta ra lo agus a veit le ol agus tpeablaí agus ragaime ran oide. Cé'n éadail rín dá mbu i n-éimne a caiteoir an t-arrgead, 7 an faotruí a veit as na doime bócta bi tair oitú. Ní pur ar bit dá póit ba mian leo ac a caiteam go dona tait i Sapana. Sgapa-dar a gcuio ar an mbealaic rín.

GREIM AR AN TALAMH

I n-aimpí páimell agus i n-aimpí na vpiní, o'Éimne tpeam i n-éimne a bi com

mi-sháptamail rín agus ar a lagad den éom marit gur ceapadair gur as an muntir a bi dá faotruí bu ceart talam na héipeann a veit agus go mbu éoir ruais a cup ar na voic móra a bi a' tigeacáir ruar ar allur doime eile san déantur maiteara ar bit a veit ionntu péim. I leabair a céile, cuipéadair iadaic ar Riagaltar Sapana, ar an gcead iarrpaí, ac a cup i bpéirid a tuobraí gheim don tunónta ar a sháilcar, agus ó o'iofpaí pé an éoir san don cead a veit as an tigeapna an éoir a áru. leir an vapa harrpaí, cuipéad iadaic ar na tigeapnaí móra a gcuio talman a díol tair báir amac leir na tunóntaí. Bi oipead riada ar cuio de na tigeapnaí ir nuair a díoladair amac a dtalam bi an t-arrgead pluigse ar fáil as luic saimbin agus ní raib bpeit acu-ran ar a n-áitead péim a comneal. Ir mar rín a táimig pé ra faotruí gur glac Saeóil peit ar na taltaí maite agus ar caiteam agus ar áiteadaca na ndoime móir rín.

IMIRCE.

Ir ar an adair rín, na puiceanna Sallua a raib a mbunad rímpu le tarrpant ar feacá gcead bliadam i peit coia den talam rín tá fáil dá nglanad anoir ar Comndae na Salluime agus ar Comnacta rpe céile. An muntir a dtáimig a mbunad irteac i n-aimpí Eilire agus éromuel tá fáil dá nglanad amac do-lám ar an gcuio céadna. Ní hiaí péim amáin atá a' glanad amac ac na faiteapnaí de a bi tair oitú tá fáil a' éoicad leo rpeim. Na sháilam comitigeaca a tugarar leo tair tír irteac tá fáil dá rguabad un bealaig éom tpean le cáic. Tá Clamh 'ic feopair, vpináig, bílaic agus tumpig, Saeóilac agus Sallua mar bíodair real, as imteac éom marit le céile.

PREAMH.

An bunad a caic an fáil rín bliadanta i n-éimne síltead dume go raib a vppéam-riada pátaic domam ra talam acu. Bi as cuio acu agus as cuio eile ní raib. An méir acu a ruair rsoil agus poitruim i Sapana ir ar Sapana a bi a n-áirid acu. An beagán acu a tigeacáir i meap na héipeannac ir ar éimne agus a muntir ir mó a bi éion acu. O'pás rín an tpeam a cup a noócar 7 a muntir ra Sapanaic go bhfuil fáil imitige agus an muntir a tadhair na héipeannac go bhfuil fáil ar páil. Ar don éad, níl as an gcuio ir feapir de na nuairí Sallua i gConnacta ac peit ar nór gac uile feapir. Má leigean fáil fáil péim agus glacaó leir an faotruí mar tá pé ní éupir éimne éicu ná uatú. Má'r sháil le Saeóil ir mian leo veit míle páitce rímpu. Ac maroir le ríil a veit acu le ceannar ar an tír mar bi táimall, níl rín i noán dóib.

ACRU.

Tá an faotruí as áitú éile lá. Tá pé i gceirt gur as an gConnacta a veit caiteam na bpiarraic, an caiteam rín a caic laetanta i peit as na Saeóil i n-aimpí na héipeann amac an bliadam éadna (1916),

agus gur as maopca a bi ar an oúitce a veit an talam a bi tair air. Tá bunad Sír éuapir Capron péim a' páil a páit le déanamh éir go mbu éuapir an mianac iad. Veit fáil go bhfuil cuio acu umal anoir, mair ríor, iad péim a cup pá comitice an ndoime agus go bhfuil rín le páil acu.

Ba láirir an tpeam na voic móra úo tamall, iad péim agus a gcuio vaitcíní agus a luic leanamna. Ba éumacáic na ceiteapnaig iad leir an tír a vppáil pá éoir. agus anoir ó tá fáil imitige, ir ruair an éadail rseal póitior leir an tír a comneal i gcuipéad agus a maopracáir don tSapanaic. Ir mairpé adéapad naic ceirt atá oúitig ar a péirteac ceirt na héipeann agus ní hiongnad go bhfuil seán an rcomám móir péim go himneadac go agus bhfuil pé as ionpóir ó taob go taob ar a leabair ran oitce agus go bhfuil pé eimne air i fuar-saile.

PEADAR SHABLA AGUS AN CAILLEAC.

Táimig Peadar Shabla (rean-réileapa a bíod' ran tír seo fáil ó) irteac i tpeac éir i Muignir. Bi rean cailleac de sháilneac irteig poime ra teac. Cuair cáca ríor ann, agus tópaig an cailleac a' voicéall poime agus vubairt rí:—

An Cailleac—Tugann Dia beata do na rpreallairí.

Peadar—Tugann, agus tugann an diabal beata do na cailleaca.

Náir' fáil go n-imtise tú

Mar o'itig Síle 'gur Síobán,

San iars san tpeirgán,

San mair san tpeirgán,

a' marcuigeac ar ríomgán,

'gur an diabal do vo éiomáic,

Síor go Rorcomán,

a' bairt póta bliorán (i. lúir)

Do vo rean-máicair móir.

[Focat ar focat ó veit Liam Uí Catáin, Ror Muc.]

C. Ó S.

AN PEAR MÚNTE.

Nuair a bi Máil Ó Domnail 'na tigeapna ar Muig éó, bíod ar gac ceann tige muc peamair a cup éir gac bliam. Bi fear ann a bi ró-las leir an doir, agus cuip pé a mac aige, agus vubairt pé leir an mac a veit an-múnte ar fáil nuair a veit pé a' camt le mac Uí Domnail agus ar épaiceann a éuap "sír" a veit aige le éile focat a labrócad pé leir. Seo mar tug an mac an muc dó:—"Cuip rí m' áir, rí m'pe, le rí muice éir rí Máil." [O máiricín Ó Callaiole i nDúib-tuama, Iorpur, i gCo. Muigéó, a rpiotad é seo tuar.]

C. Ó S.

AN STOC.

TÁ TRÍ PÍGNNE AIR AN MÍ SEO.

Amhrán Dúitche Seoirgead

an líonán.

Seán Uilleac (i. Seán Seoirge), cct.

Ir fada irteac ruar a cuaird mé i Sapaná
táil,
As obair go cruaidh ir as éirge i bpaó
poimh an lá;
Nuair a tíocear an lá ruar go mbi an
foghar chaptá ran áit,
Raca mé tair cuan ar cuairt go dteagaird
an lá bpeáig.

Tá mife liom féin i gcéim i mears Clainne
Sall,
San don dume 'mo gaobair, mo léan! a
tógfaid mo páirt,
Ir a liadail lá i n-éirinn fúil dá dtáimís an
lobad ná 'n pláig (i. an Droc-faoigal),
Go scuipfimm-re de mo cmead cúis céad
le céile ar don énocán amháin.

Ceao míle plán don oream a d'fás mife
'mo daird,
Do Seán Mór ir dá clainn ir don méir a
damear d'óid tair,
Ir don d'póiréirín álainn tá anonn ó teac
Miceail Uí Nig (i. d'póiréirín an líonán),
Ir do Calta na mbáir ran áit a dteagaimn
i dtír (i. Poll na b'póiréirín).

Nac ní-dear an t'páig atá anonn ón lomaire
tair (i. lomaire an líonán),
Dionn an b'páirín 'r an báir a' rnam irteac
or a cionn,
An t'póiréirín ir an lansa atá anonn ón Sgiop-
rao ir uair rair,
Nuair a t'gair na r'gáirín ran áit as Sob
a' Seáir a leigean r'páir r'gáir.

A t'póiréirín Seán Mór 'tupa tógfaid ualac
de mo d'póiréirín,
Sib a' teac r'páir fúil ir do ceann ar na r'páir
eile aníor:
Mná óga do do pógad ó mairim go faoic,
Ir iad as imteac as ól leat ar uair a'
meadom oide'.

Dá b'péiréirín Seán Mór lá pógmair ir na
t'gáiréirín faoic áil,
É ma fúiréirín as ceann b'póiréirín ir a com-
luadair epuinn aige ann tair,
John Bull, Uí Nig ir a comair, Calvin ir
a b'póiréirín,
An té gáiréirín ar a dá glúin an oream a'
d'eanpáir (?) oim-ra m'páir.

An té d'eanpáir mo cár náir p'páiréirín é
c'póiréirín áil,
Mar bí mé mo péiréirín ó! San céill ar t'páir
mo p'páiréirín:
An méir a glac mé in mo lámair nac pánac
a r'gáiréirín é áil,
Asur cuip r'páir r'páir mé a' luigead ar
máiréirín asur ar d'póiréirín t'gáiréirín.

Ar b'póiréirín a' cuain móir 'páir tógfaid mé
tamall den t'páiréirín,
San timneair san b'póiréirín asur san móirín
páiréirín poimh d'luigead,
Nuair a b'póiréirín an t'páiréirín ós Dia Domnaig a'
dul un na r'páiréirín,
Da mian liom-ra beir leob go mbairim
póirín b'póiréirín, m'páir de mo mian.

Sé t'póiréirín Seoirge ar an gCúillig a t'gáir
r'páir an t'amhrán reo dom.—F. an Stuc.

partalón p. mac a' d'áiréirín,
SRÁIO TREASNA, SAILLÍM.

Dearuigeadair asur Sioll-Gléiréirín Oirgair
Eaglaire asur Píand.

Cúille r'páir a' p'páiréirín.

Teap-m'páiréirín, Taoréirín-oirpéirín, asur
Póiréirín T'gáiréirín.

ROIBÉARO MAC DOMNAILL,
SRÁIO DOMNAIG, SAILLÍM.

Muinná c'páiréirín:

"Plumbur," SAILLÍM

IARZAIPEACHT I ZCONAMARA

II.

Dionn laeteannata áiréirín i mbionn iars
lé págail níor p'páiréirín ná céile. Níl an aimpáir
fuar go maic, asur go móir-móir gáiréirín a
d'páiréirín ná gáiréirín aníor. Ní p'páiréirín an lá m'páiréirín
aríam as na p'páiréirín a mbead an gáiréirín
a' p'páiréirín ar ceactair den dá céiréirín rín.
Tá ré p'páiréirín gáiréirín i an gáiréirín a n'páiréirín
an gáiréirín aníor ir p'páiréirín. D'páiréirín an p'páiréirín
p'páiréirín i d'páiréirín na gáiréirín aníor
"Gáiréirín aníor r'páiréirín r'páiréirín asur cuipéirín r'páiréirín
iars i líonata." Asur ir d'páiréirín gáiréirín r'páiréirín an
páiréirín; lá min, bog, cmeáiréirín nac mbead
don oibpáiréirín domáiréirín ir an b'páiréirín r'páiréirín
é an lá le haig dul as iarsac. Asur p'páiréirín
tá ré le cuipéirín as dume ar bit, ar n'páiréirín
cúille r'páiréirín eile, go mbionn r'páiréirín faoic
iars ir an b'páiréirín leir an lá t'páiréirín
p'páiréirín lá fuar, m'páiréirín a cuipéirín
p'páiréirín in do cúiréirín méiréirín, mar a
mbeiréirín as obair go cruaidh, lá a b'páiréirín r'páiréirín
gáiréirín fúiréirín ar bit ann ní lá iarsac é.

Tá áiréirín t'páiréirín an t'páiréirín an t'páiréirín
an t'páiréirín an t'páiréirín ná a céile, ran
gáiréirín go b'páiréirín ré le c'páiréirín, go b'páiréirín áiréirín
comnuiréirín áiréirín, t'páiréirín ir an t'páiréirín
asur ar an n-gáiréirín, as r'páiréirín na n-eiréirín
atá a' m'páiréirín áiréirín t'páiréirín ir an t'páiréirín
p'páiréirín.

Tá p'páiréirín go leor ir an b'páiréirín
asur dá mbeiréirín as iarsac c'páiréirín, ní
áiréirín t'páiréirín a fúiréirín ac an oiréirín asur dá
mbu i b'póiréirín móir a beiréirín do d'páiréirín
asur, asur ar an mbeiréirín eile, b'páiréirín i
b'póiréirín dá p'páiréirín méiréirín don gáiréirín
rín go mbeiréirín m'páiréirín t'páiréirín cionn le haig
iarsac. Sin é a p'páiréirín go gáiréirín an
t'páiréirín le céile ir an iarsac-móir, ar
n'páiréirín mar c'páiréirín gáiréirín t'páiréirín ar donablaic
na epuinn, asur go b'páiréirín r'páiréirín p'páiréirín
d'páiréirín acub ir na t'páiréirín asur ir an
n'páiréirín leir an t'páiréirín a' c'páiréirín.
Leir mar b'páiréirín an b'páiréirín dá c'páiréirín asur
an aimpáiréirín b'páiréirín as imteac, bionn an t'páiréirín
a' d'páiréirín ar an domáiréirín, asur ir d'páiréirín
gáiréirín aníor pánar ré ar p'páiréirín an gáiréirín
asur an céiréirín m'páiréirín a' p'páiréirín, mar i p'páiréirín an ama
rín, ní bionn móirín éiréirín le págail, ac cúille
cmeáiréirín, ar n'páiréirín éiréirín, p'páiréirín, r'páiréirín,
asur leiréirín áiréirín amannata a d'páiréirín
c'páiréirín-éiréirín r'páiréirín asur p'páiréirín irteac.

Iarsac eile tá ar bun go móir ir an áiréirín
reo gliomáiréirín. Lé p'páiréirín, gáiréirín
asur cuipéirín a d'páiréirín an iarsac reo.
Cairéirín na d'páiréirín a mbeiréirín d'páiréirín acub a d'páiréirín
leir an obair, imteac leob ir an n'páiréirín
p'páiréirín asur dul a' bairéirín r'páiréirín coll nó r'páiréirín
eacáirín, le haig p'páiréirín gliomáiréirín a d'páiréirín.
Ní móir do cúille fúiréirín báiréirín—áiréirín,
beiréirín gáiréirín p'páiréirín de p'páiréirín gliomáiréirín
de p'páiréirín a bairéirín, rín é an t'páiréirín
p'páiréirín le haig gáiréirín báiréirín.

Nuair a b'páiréirín na p'páiréirín bairéirín, t'páiréirín
oim ar an b'páiréirín b'páiréirín dá n'páiréirín,
asur ir móir an obair r'páiréirín p'páiréirín gliomáiréirín
a d'páiréirín. Timceall le t'páiréirín p'páiréirín a beiréirín
d'páiréirín ir an lá as p'páiréirín a beiréirín áiréirín
dá n'páiréirín; tá r'páiréirín d'páiréirín ar n'páiréirín
móir go maic, timceall le dá t'páiréirín ar áiréirín,
asur dá t'páiréirín ar leiréirín, ac gáiréirín epuinn
tá r'páiréirín ar n'páiréirín. Tá t'páiréirín p'páiréirín oim
le iad a fúiréirín i gáiréirín ir an t'páiréirín,
asur bairéirín a b'páiréirín ar a gáiréirín aníor. I
lár an bairéirín tá an b'páiréirín, poll epuinn i
p'páiréirín asur go p'páiréirín do lám r'páiréirín aníor.
Sior an beiréirín rín a t'páiréirín an gliomáiréirín,
asur nuair atá ré t'páiréirín ní ré éiréirín aige a
t'páiréirín aníor, mar tá an b'páiréirín d'páiréirín
ar cúma ir nac b'páiréirín é amac é.

Ní móir don gliomáiréirín t'páiréirín p'páiréirín
págail, asur c'páiréirín le haig na d'páiréirín.
Timceall le oim b'páiréirín d'páiréirín de céiréirín
p'páiréirín atá a' t'páiréirín ó gáiréirín p'páiréirín. Ceann
den céiréirín reo a d'páiréirín faoic dá éiréirín le
taob an b'páiréirín mar tá an b'páiréirín i lár
bairéirín an p'páiréirín ir an mbeiréirín ir nuair a
leiréirín r'páiréirín an p'páiréirín ir an b'páiréirín go

mbeiréirín a t'páiréirín faoic go d'páiréirín p'páiréirín
ir an t'páiréirín. Tá p'páiréirín beiréirín
c'páiréirín an t'páiréirín le é comneáiréirín
p'páiréirín. Ní móir c'páiréirín beiréirín ar an céiréirín i
b'póiréirín p'páiréirín go leiréirín dá céiréirín, timceall
le ré c'páiréirín l'páiréirín asur aníor an bairéirín
tá ar céiréirín na céiréirín. Tá ceactairéirín nó cúis
de c'páiréirín a' d'páiréirín na bairéirín. Tá na c'páiréirín
reo a b'páiréirín mé 'cáiréirín oim ruar le oim
n'póiréirín ar leiréirín asur oimreac go
leiréirín ar áiréirín.

I mí na beiréirín a t'páiréirín na gliomáiréirín
áiréirín a p'páiréirín le dul un p'páiréirín le n-a
gáiréirín p'páiréirín. Cairéirín r'páiréirín ar t'páiréirín a d'páiréirín
lá as iarsac le haig bairéirín mar ní móir gáiréirín
p'páiréirín a bairéirín go cúille. Tá gáiréirín
p'páiréirín b'páiréirín le haig bairéirín. D'páiréirín
r'páiréirín p'páiréirín beiréirín den b'páiréirín le r'páiréirín,
cúille p'páiréirín timceall com móir le do b'páiréirín.
C'páiréirín na bairéirín taob iréirín ir an b'páiréirín,
le gáiréirín beiréirín de p'páiréirín b'páiréirín p'páiréirín
ar céiréirín, leir an mbeiréirín a comneáiréirín
san t'páiréirín r'páiréirín, asur d'páiréirín an
ceann eile don gáiréirín i mbeiréirín an p'páiréirín.

Ní móir an p'páiréirín beiréirín ir an t'páiréirín nuair
tá ré cúille asur é leiréirín r'páiréirín i b'páiréirín
ir an t'páiréirín dá m'páiréirín, mar ir i
n-aice na r'páiréirín tá an gliomáiréirín go
háiréirín. Nuair tá an gliomáiréirín a' dul tairéirín
ir an áiréirín a mbeiréirín an p'páiréirín cúille, p'páiréirín
ré na bairéirín taob iréirín, asur d'páiréirín ré
iarsac ar t'páiréirín le iad págail ón taob
amuiréirín ac ní beiréirín don maic do ann. Raca
ré ruar aníor ar taob an p'páiréirín asur
r'páiréirín an b'páiréirín. Níl móirín cúille aige
aníor a b'páiréirín ré i n'páiréirín, asur t'páiréirín
eann ré as ite na mbeiréirín ar p'páiréirín na
hoiréirín go maic.

Ir m'páiréirín a b'páiréirín móir ná don gliomáiréirín
amháin i b'páiréirín, asur t'páiréirín éiréirín
asur p'páiréirín p'páiréirín irteac p'páiréirín. Sin
i an uair b'páiréirín an obair c'páiréirín asur
an gliomáiréirín, dá t'páiréirín rín aníor
ar an b'páiréirín, dá mbeiréirín i n'páiréirín r'páiréirín go mbeiréirín
t'páiréirín cinn de gliomáiréirín, t'páiréirín nó ceactairéirín de
p'páiréirín p'páiréirín asur éiréirín ann. Dionn
r'páiréirín rín uiréirín a' p'páiréirín a céiréirín go p'páiréirín
teac asur amannata b'páiréirín go mbeiréirín
ceann de na gliomáiréirín marb as an gáiréirín
eile. Go cinn, má bionn móir móir ná cúille
ceann i b'páiréirín tá an t'páiréirín ceann le
beiréirín. Tá n'páiréirín le gliomáiréirín
p'páiréirín méiréirín págail ar dume le n-a cúiréirín
oim, tá com gáiréirín le p'páiréirín, d'páiréirín ré
an méiréirín oim go tobann; asur tá an p'páiréirín
tá a t'páiréirín an luamneáirín ar cúille
p'páiréirín com dona le gliomáiréirín ar bit mar tá
ré com hacuigead asur go b'páiréirín ré i n'páiréirín
a beiréirín as imteac ar mullac a cinn, asur
com luamneáirín asur go mbeiréirín p'páiréirín aige
oim ar ionntú tairéirín, i d'páiréirín-re leat nac
p'páiréirín san é. Nuair a t'gáiréirín an gliomáiréirín
irteac ón b'páiréirín ar maic, cuipéirín ré
na gliomáiréirín b'páiréirín aige de báiréirín na hoiréirín,
máiréirín beiréirín móir é, ir an p'páiréirín, rín é an
t'páiréirín tá aige le haig na gliomáiréirín, ar an-
cúille i mbeiréirín an áiréirín leir na gliomáiréirín
beiréirín beo ann go ceann c'páiréirín nó mí,
nuair a t'gáiréirín ré un an m'páiréirín iad beo.
Má bionn don ceann cáiréirín ní gáiréirín
uairéirín é. Timceall le punt an uiréirín a
págairéirín ré ar gliomáiréirín móir, asur do péiréirín
a méiréirín ar an gáiréirín eile. Ní móir do nuair
atá ré dá gáiréirín ir an p'páiréirín, bannairéirín
a cúiréirín ar gáiréirín gliomáiréirín, mara gáiréirín
m'páiréirín r'páiréirín féin a céiréirín. Sé an beiréirín
a gáiréirín an bannairéirín ar an gliomáiréirín:
p'páiréirín tá m'páiréirín a gáiréirín le r'páiréirín
beiréirín, asur ní beiréirín i p'páiréirín don d'páiréirín a
d'páiréirín aníor.

Ir an p'páiréirín asur ir an b'páiréirín a
b'páiréirín na gliomáiréirín ann, asur rín an m'páiréirín
d'páiréirín de p'páiréirín asur an céiréirín m'páiréirín
de p'páiréirín ir p'páiréirín le haig gliomáiréirín tim-
ceall an c'páiréirín reo. Ní hé an t'páiréirín ir
p'páiréirín i d'páiréirín b'páiréirín, ac ré ir p'páiréirín amac
ran b'páiréirín nuair a b'páiréirín na gliomáiréirín a'
dul irteac ran gáiréirín [c'páiréirín]. Ina
gáiréirín a t'gáiréirín na gliomáiréirín irteac ón
muir móir ar n'páiréirín gáiréirín eile, asur tá ré
páiréirín go mbionn r'páiréirín móir acub i n'páiréirín
p'páiréirín.

SÉAMUS MAC AN IOMAIRÉIRÍN.

Cúinne an tSeanáir

an tOibirteac.

Ponn—Cailín Dear Cháirde na mbó.

I.

Sé Seann glar na gCailteac a caomim,
'Dfuit an muir ann a' luaisgadh go tréan
A bfuil mo teacín-ra déanta san folac,
San fion air, ná farsaó ón rpeir.
'Mo tOibirteac atáim-re san ruairceap
A' tairteal na tOirpéa i gcéin
San meap, ná san sean, ná san tpuaisge,
As domneac a cap oim, mo léan!

II.

Nuair a cuimnínim ar duitaig mo tneada,
'Náir tOibirteac ar fán mé san rúige,
M'fásaltar ar fad uaim do goidead
'S fada i mbolg Seán Duide
Ar rairdheap, ar nóra do millead,
Ar tceansa do fásad san bpié,
Ar mbeapa, ar tceansa, do tingeat
Nac bfuige rinn ar air iad arir?

III.

Nuair a cuimnínim ar laetanta m'óige
Do cair mé ra teacín ra ngleann;
Tigeann bpión oim, lionnubh ir dólár
Nuair a cuimnínim ar mo cáirde 'r an
Seann.
'Mo tceansa atáim-re go bpiónac,
A' fitead na tceansa ar mo ceann—
Nuair nac bfuil ré i nórán dam go tceó tceó
Dul tceansa na mapra as mo clann.

IV.

Anoir tá mo tceansa doct d'á bpiéad
Fá duairceap ir dólár an-móir
Nuair a cuimnínim ar tceansa mo fionnir—
Tá fá coir 'r fá leat-trom go tceó
Ac fóp níl pí mapr ná finte
Ná fá coir as an Sapanac bpió,
Ir cloirpdeap go háir ir go híreall
Dá labairt i, i nheimm go fóill.
SEANÓIR.

na ruadai. beaga.

Leabair pictiúirí don dor ós, dánta
Seandúige ann agus cluadac dear plac-
mar air. 'A cup amac as

óluct poillsighe d'áibis,
8 Spáio lomgear, baile áta cluad.
A luac, gd. Téarmai fa leir do ficepa-
dóirib, do páirí ra nSeandúitacé agus
rfoiltacá.

m ó hainnliúe,

Taoréan-oibreaca,

Spáio tceansa

gailim.

Cuire ar a faoirpe.

máirtín s. mac cuas,

Lón-ceannairde,

bótar an caisleáin nua,

i nGailim.

liam ua féinníde,

Lón-ceannairde,

Fion, Deoir, Diotáite, Tae ar feadap.

SRÁIO LIAM TIAR, i nGailim.

Deir éire láirín má bionn Clanne Seandúit
láirín. Ictoir an feoil ir feapir agus
tá pí rin le fásail ó

ó fallamain,

Spáio Seata na Mainirceac, i nGailim

seán ó neactain,

Lón-ceannairde.

Tae, tobac, biotáite, fion nac fepoir
a fáir.

SRÁIO TREASNA na gailim.

Cúirai Éadaiže.

Na mná reo a gléapir iad fém ra bpaip-
ion gailloa tá riad d'á fásail faoi na fad-
pái ó curo den éleir; agus tuille den
ad rin oirp. Dá mbead ré a' caiteam
rseana Spéapirde, caitepe péacógaí na
tipe reo dul amac faoi 'n rpeir le n-a
mbpolaig fofgailte, lomnocta, agus cé 'n
cár é d'á mbead a gneap san mapis, ac
ní i gcomnuide a bpió. Ní hé amáin go
tceirdeann cailín óga amac leat-noct-
uighe, ac feicpe tú rean-mná pórtá agus
baintreabaca, ar ceapir d'á bpaipirín
a beir ma nglac acu, gléapra ra bpaipirín
gailloa fpeirín, as aipir ar an óige. Má
maipeann don obair reo ir seapir nac
mberó le feiceál ar na péacóga úo ac
duilleós fíge nó bpaipirín eicín capra
amap faoi n-a gcum.

Cé ir moite do na fallumgeaca bpeaga a
bpió le feiceál ar na mná ra nSeandúitacé,
agus do na cultaca bpióirín ir ceann-
earnaid a bpió ar na feapa, ir beas culait
plactmar ar bit atá le feiceál ar tuataí
ra tír reo. San aipirín i n-alló ní ham-
laró bí an rseal ran oileán reo. Rug na
rean-éipeannaig bapir buada ar gac tpeam
faoi 'n ngrém le n-a linn, ir d'á, le n'
feadap ir bpióir gléapra. "Laol Oipirín ar
tír na n-ós" hnnirpgeap d'ámn faoi niam
Cinn-óir go fad—

"Coróim piosgá ar a ceann,

Agur bpat donn den tpióda d'áor,

Duailte re péaltair deapir-óir,

As folac a bpióga rpió go fepir."

1 Seandúir na nheiréann tá cup-rpióir ar
mnaoi a capad le Diapmuro agus le
Cpionctann, agus iad a' tairteal na Mide.
Bí pí i gcaprao: "Dá bpióir fionn-óruime
uipé, d'á gém do lúg loigmar ionntu;
léme fó deirpionlaró óir impi, bpat cor-
epa, agus dealg óir, a fad iomao gém ann,
m'ar an mbpat rin. Bí mume d'á foploirpge
timceall a mumeit, agus mionn óir ar a
ceann."

1 n-áit eile den tSeandúir deirteap
linn go fad fionn Mac Cumail agus an
fiann amuig ar fliab áipir, lá, agus
nac fadapir i bpaó ann nuair cónaiceadap
bean donraic a' tairpamge oirp. Bí bpat
corépa uipé, dealg, nó bpióirín bpiolaig
óir ann, agus niamlann óir ar a ceann.

Tá ré iontuighe ar rpaip na tipe go
mbiód mná na nheiréann gléapra tar bapir
an tpead úo; go mbiód bpat bpeag, plac-
mar oirp, dealg, nó bpióirín bpiolaig óir
m'ar an mbpat, mumeit óir timceall a mume-
eál, cailte ar éadon curo acu; agus ir
follupac ón Seandúir go mbiód bail eile
éadaiže oirp nac fadap rpió oirp ann-
reó.

Niop tairpe do na feapir é: bpióir-rean
fpeirín gléapra san don loct. Léigeamuro
ra leabair rin, "Tám d'á Cuairnge," faoi
maprfluaig móir nac fad d'ámn ann ac
an té a bí ma nac pios le bampioigam.
"Bí bpaip uairne oirp uilig, agus ceirpe
neo corépa ar gac bpat"; bpióga galánta,
agus bail eile éadaiže nac iad.

Ronn Tigeapmmap mummip na tipe
reó ma react nreapam. Ní fad ré ceao-
mac as an gceao tpeam—.i. as na rglá-
buidé—ac don d'á amáin a beir ar a
mbpat. Fupir an d'á tpeam—na tunóntai
—d'á d'á. An tpeap tpeam, na hoirpizig,
fupiréadap tpi d'á; an ceapmmap tpeam,
na feilméapir, fupir riad-ran ceirpe d'á.
Tugad cúig d'á d'á flait, ré d'á d'áillam,
agus react nreac do píg agus do bampio-
gáin.

Dá mbead Tigeapmmap ma beatair m'áin
ir d'á go bpeapad ré le curo den éirp-
m-áirpe a bant de na péacógaí gioblaea
atá i n-ar meapir; ac, nuair nac bfuil, níl
le d'ánam as curo agam ac an tpeo-
meap a cailteap riad a caiteam oirp.

maš braonac breag.

Sean-focla

Níl fpióir as d'ámn an puo ir d'áirp leir
nac é a leap é.

An t-uan a' munaó méirdeac d'á máair.
A' cailtead na caopac san an tceapa.

Ir mmeit eúim cionntac.

Ir feapir an t-á d'á éirpge go moe.

Ir feapir mapraigeac ar fadap ná coirp-
eacé d'á feadap.

Tá gac uile d'ámn lágac go tceiró bó
ma fapirda.

Ceannairg tpeo-puo ir bí san don ceo.

Fanpáir an feapir ponair le réan ac tiub-
páir an feapir donuir d'áirp [nó d'á-
léim].

gac maparó, úna le maparó áime.

Ir feapir leat ná meac.

Nuair ir cpuaíó don cailtig caitepe pí
pí.

Nuair a gléapra fupir an tpean-rpuab
bpeatnóca pí go péacac.

Ir maic an puo fpióir nó fapiréir.

A' cumuac na pígmne ir a' cailtead na
rpiolinge.

Ir feapir rean-fiacá ná rean-failme.

Níl fpióir cé ir feapir an luap ná 'n moill.

1 nSeandúir don d'áirpge ir feapir a beir
ann.

Ir maic an b'áirp a bpióir ar an talam
tirim.

Ir feapir go deiréannac ná go bpió.

An feapir nac gceleactann an mapraig-
eacé deapmmap ré na rpuir.

Ir feapir a beir a' fupir le muir ná le cil.
Garpame an tpeanreume:—

Go mbu ba bána do ba,

Go mbu tceac ar áirp do tceac,

Go mbu beán bpeag do bean.

COLM MAC AN IOMAIR.

ROTA A CASAD.

Seo puo a tuit amac ar an mbaile reo.
Bí mummip an tige ma fupir coir tme
agus iad as eamc. "1 bpaó ó fionn d'ámnacáoi
don obair lá fepiré mapram i n-ceanac-meao-
om," d'áirp feapir an tige, "agus deir riad
nac ceapir póta a capad an lá rin." Bí a
mac as éirpgeac leir agus ir coramail nac
nreapra ré deapmmap air. Inre (lá fepiré
mapram) bí na caoirpiz i bpióirín agus
dubairt a áairp leir an mbuacail beag
na caoirpiz a capad. Rinne, ac d'áirp ré
péite m'ar an nSeandúir san corpuige. "Arp
a Tomáir," d'áirp an t-áairp, "cé 'n fad
náir tiomáin tú an péite ar na fapir." "Náir
dubairt tú áirp, a d'áirp," ar
reiréan, "náir ceapir péite a capad m'áin."

amgeala ní tuatail.

BRÓGA NA LAOI.

na BRÓGA IS FEARR LE CEANNAC

AS

SEÁN Ó LAIÓE,

1 MBARR AN CAITA, 1 nGAILIM.

An Teac a bfuil cluá air le nafair

Tae, fion, Diotáite 7 Inreap Tige.

•••••

m. bpeactnac,

SRÁIO ÁRD, na gailim

níl don tpiópa m'ar na cúig a bfuil níor mó
eapirde Seandúitacé le fásail ann ná as

A. moon, TEORANTA,

a díolap cultaí feapir, hataí ban 7 gac don tpeap
éadaiže fepiré d'áirp, bean, nó páirp.

FOIRGIONTA EGLINTON, 1 nGAILIM.

fáinní.

má tceapmmap fáinní uair rpióir éugam-ra
7 cuirpéad éugam leabpán a bfuige tú gac eolap
i n-a tceao ann. Tairpéapra ré uair an éaoi le
áirpgead 7 aipirp a fadail 7 tpioblaeo a fepéamc.

S. FALLER, 1 nGAILIM.

Ó cloicbheartaigh 7 a comh. 80 SRÁID NA SIOPAÍ, 1 NGAILLIM.

An tead ir fearr le haíad earráide
harráinn, fíolca, 7 tioragán tige do ceannacht

— má teartuigeann —
an feoil is fearr

uair 7 a páigil ar a luac, nó má teartuigeann
dagún, ríciní, muic-feoil nó bradáin ina fearar
uair, téipis 45

Seán O Gallcobair,
foirgnionta Dáim Eirinn,

1 ngailim.

Ar a cúro talhán féin nó ina cúro ríoból a
beirtear, tóigtear 7 roimhísteas é uile beir-
tead, mar 7 caora 7 uan dá marbúigeann ré.

ppoinriar mac Conmara 7 a comhuct.

Díoltóirí 7 Reacadóirí
Tae, Fíolca 7 Beata.

1 ngailim.

ní tís le domne a pád nac bfuil earráid
— uétearac go leor annreo.

Már mian leat ROTAR
maic a ceannac, nó már
mian leat veir a cup
ar an gceann atá agat,
téipis 50

S. mac an báiro,
an ceannós,
1 ngailim.

féac!

Bí cinnte 7 téipis irteac go
bpeice tú a bfuil ve : : :

éadac le h-agaí an gailmí
le díol go han-tráon 45

Tomár mac Suibne, 1 ngailim.

T. Díolún 7 a Clann Mac,
luac Díolta Seor.

Seo é an
[C.O.]
Comairte.

Díolún a cup an teac ro ar
un i 1750, 7 cuipéad ar éirí na
ngaban buíde mbaile dea Cliaí
i 1784 é. Luac véanta páinne an
Claváig. Sgéal an páinne le
páigil i nairce.

T. Díolún 7 a Clann Mac, 1 Spáio Liam, 1 ngailim.

Tomár ó Catáin, Lón-Ceannard,

SRÁID NA SIOPAÍ,
— 1 ngailim. —

Díad, Tae, 7 Fíon ar feadap.

Teac na h-olla

SRÁID NA SIOPAÍ,
1 ngailim.

Cuiris le véantur na : | Cutcal ó 50/-
hineann 7 páigil airgead. | 50 uir 80/-

Ceannuis éadac ar bit teartuigeap uair
45 uir . . .

Tomair uí Catáil,
1 ngailim.

Aic a bfuige tú tuac do cúro airgid.

an halla leigis.

Spáio Seata Liam 7 Spáio Doimnic,
na Gailime.

Sac leigear ar feadap 7 ar gloine.

Sean ó Paoláin, L.P.S.I., Poiticeipe

An Sgéal veiríó

a ríoból
miceal ó máille
("Diamuro Donn")

naoi ngábad an gíolla uirí
le páigil ó
comhuct oideacais na
neireann.

Ar páigil air.

Leat copóin (glan) a luac.

Duine ar bit a teartuigeann "An Stoc"
uair, nó ar maic leir fuagrad a cup ann,
rípíobad ré ag an mbairteoir. i.

An t-atair ó ceallais,

Spáio Doimnic, a 23,

1 ngailim.

Uirí an bpoirta - 2/8 pa mbliadain.

" " " - 1/8 pa leithliadain.

Mairí le sac ábair rípíobta a teirdear
pa bpaipéar cuipéar ríeala 45

Tomás ó máille,

Coláirte na hIolágoile,

1 ngailim.

An Stoc.

MÁRTA, 1920.

gliomadóiréac

Dá mbead do éalléad go deo leir ní
feirpéad lorgann irigis i gCliaira, agus go
veimín ní deacair corpr-duine a caractáil
leat do muintir an oileáin nac bpaice ceann
aríam. Veirtear go páid duine acu lá taob
'muig de gearrad a' rpealadóiréac
nuair d'éirí lorgann móir amac poimí laimn
na rpeile aige agus go páid riamp' an
uomáin pá'n bpleiróce dona a cup ruaitéan-
tar ann. "Dap lí," ar reiréan a' tabairt
mionna an oileáin, "nac pánac an áit a
bpuigteá gliomac."

D'fan an ríeal mar rin ac tá a ciail féin
leir an gcaim. Agus mup ríeal é ir cor-
amail le ceann é, óir má tá ríomh bog oirí
i gCliaira tá tocadrad cnuaid oirí. Ní
hionann iad r' doime eile: do dúbhlán
brabad camte páigil oirí. San ríomh
na n-doime mar iad! Ac dá mbead, arpa
tura, ní bead ríudal an bócair agam le
píapúige an tráogail reo. Cairdeir éair-
eamail na gearrad an ead?

Nílím dá pád ar don cor gur uocair ar
bit a veit beagán píapúigeac: cairtear
an ríogal a cup éirí n-a céile le bap na
caillige agus pórad na mná oige. Bead an
ríeal páicac ceairt meirac an úráio tá dá
véanam pá lácair de "rígáilta beaga,"
agus an éad bfuil oream clirte a' bairt
ríge beata amac ar a feadap ir éis leo
eolap a píocad ar beagán ábair nó rípur-
caim ar bit.

Róime reo, nuair bu mian le dígeadóir,
nó fear mar é, ceirte a bead a' uirí ar a
péirteac, d'éiríeac leir ó am go nam pá
rígáit ceirte eile. Ac le goiríu anuap tá
cleacrad na mbeairt úo ag a lán dá móir-
éiríge iad i otaob na honóra.

Níor loit Máire tacla ná ceairt ar a
comairam aríam. An onóir! Ar a son rin,
bí, mar veir páid éairt píor, "Salpa ríam
agus cupam san cion" a gabáil ví go
mbead r' aicí céairt a bí le haig ríupéir tís
bpuigí. D'imreóac mac ós bpuigíe rin
ac d'imreóac ré mar an gceadna gur
ceirtnis Máire é agus leir rin bead an
ceol díirte. Cumhig rí uirí féin agus
ar ríre: "Tae bí agam-ne aréir, a
míicilín, agus ba veair é." "Máimín gur
leirte agus bairne caorac bí agam-ne r'
nac páid caill air." Bí Máire páirta agus
a oirígear ar míicilín a pád go páid r'
féin ríudac páicac a' uirí a éoláio do.

Ac tá doime n ar bfuil nac míicilín r' nac
Máire. Veir a píor rin agad má bíonn tú
lá bpeag eicín ar colb an bócair a' cup veir
ar do píocair agus tead páda páirpíng le
t-air a mbeir "cláirpéac pá copóin" taob
'muig ór cionn an uoiríu ann. Ir gearr uair
go n-éiríge bíreac móir ríu amac éusao 7
cláirpéac pá copóin abur ir éall ar a éuláio
uirí. Veir ré a' bpuir le bpuirí an tae,
a cum leat-ríogáilte, a láma ina pócaí agus
é a ríolláio tobac ar a táim. Duairte ré
anail go mall ríigín go uirí tú. Mup mbi
aiche ná eolap aige oirí ar amlaíro ir fearr
leir. Cuipre ré "goiríu r' corpúgim" oirí
ma beatac féin "Good meáring," ar
reiréan, agus ar a' toirte veir r' agad céirb
ar é. Seadain a uiríuad an mac mallacáin
uirí Co. Cláirpáide a pámaic leir. Veir
conntanóir eicín le páigil agad i gceann
tamuil ar uirí go bfuil col reiréar uirí
i gCill áirne ("in Killarney") oirí ir ar
éiríe conrtábla ar ríogam pá gceannair
reo (?). Ac ré ir uiríe guríe eiréan
véanar an ríomh móir ven camte—ré rin má
leirgeann tura leir. Ní píapúice ré díot go
glan baileac cáirde táimig tú. Toirpéac ré a'
bairt póu a' cannpán pá oiríe ar na mbócair.
Ní veir ríu ar bit ceairt—na cnuic móra, na
clóca bpuirte, maorái míomúinte, muiríac
agus muca.

"Leirte agus bairne caorac"—te, te!!!
Páimic a uiríeac go mb'rin i do ríige-ra
an lá rin. Agus má éarann tú do téanga pá
do éirí-fiacail, agus má bíonn gíuam oirí
i leabair fíunm camte, veir ré lá-
cinnite (agus veir an ceairt aige) gur Sinn
féimíde ar na haic tú. Réirí cora cuipreac tú
díot, veir brabad eolur aige oirí mup
uiciga tú ríac dá éomair féin do agus
maríom na camte a leirgean anuap ar Cill
áirne ná ar áit eicín mar é tá ríuicac. Sé
do leir é má glacann tú an comairle tug
Capablanae áo do Cumann na ríicille:—
"Bí t-ionnpuirteac maic agus bíot dá
ball agad a' coméad an baill." Már
amlaíro veir tura ar o'airéacar páca do
duine ar air san gliomac agus ní éiríeac
ré amac go ceann tamuil.

Le coim an ríacóna veir uairgear agus
duairtar a' gabáil do, agus éiríeac ré
amac san leirgean air féin gur obair an
máirírtir atá páoi a véanam agus a tabairt
ann. Sgíorpa ré irteac a-buill reair-
feair ríogá, beairte, cíníonna agus éairíte
már éairíteac—reairí a éair bíac na
hóige i uiríge a mbíot "cláirpéac pá copóin"
óir cionn an uoiríu ionntu go bfuair ré poimn
beag airgid le coráice ar véairíad a cleam-
nar i n-oiríe páirpéir nuadacá eicín. Tá
óiríe acu le do toir! Má bíonn "Gliomac"
ar fúo na haic ir le ógánac na "cuirte pá
copóin" é, oirí, mar veirim, reair-feair
cíníonna, éairíteac reair an óiríe.

Veir an fear píapúigeac réir pá
comair na hóríe agus toiréac táiré páora
aige go gearcar ríáimín-na-leirge, caillín
Domnaig, ná toiríe-na-óiríeac i féin leir.
Toga na gearrair/ceairtar acu le "Gli-
mac" veir ar a ríac.

Go ríacamail, ní an boige ceairt pan
amirí pá lácair agus cairtear bpuirí éall ar
fhear an ghluáisteain.

an veirneac.

"Sead," appa 'c Toirbhealaig, "asur é an faictiúr atá orm go n-íora d'ime eicint é. Má iteann atá a cora nígte," ar reiréan.

"Céaró é féin ru, an m'íora fiafraige?" appa fear an Diobla.

"Atá an t-ádh in mo cairín nó ré an éirí atá i ndán dom," appa 'c Toirbhealaig; san leigean air sup éuala ré an léig-teoir cor ar bit.

"Go rábáile Dia rinn," appa Píobaire an Dúim Dám, "nó an aigsear ar bit a cáill tú?" Níor leig 'c Toirbhealaig air sup éuala ré é.

"Cé'n mí-ádh bí orm asur é tábairt liom cor ar bit?" ar reiréan, i n-ádh a éinn ar a gotha. Dúir na deora fá'n a fúil sup toruis a' fuair-éomeadán; sup dúbairt "Crocpar mé, crocpar mé mara bfuil as Dia."

Bí an tpeam a bí ar an gcarr trí n-a céile. Ní raib a fíor acu ó Dia anuas céaró a bí a' teacht air.

"Ac innir dúinn céaró a cáill tú asur b'féidir go b'féidirfannuig é fáil, a d'ime éirí," appa an léig-teoir.

"Ob, bu, bu búna!" appa 'c Toirbhealaig de béic. "Nac orm a bí an mí-ádh mór asur an clampar deas asur an ním a cur air cor ar bit. Céaró a déanpar mé no céaró a déanpar mo bean boet ir mo éinn in mo dia. Dia le cabair éagam! Mo mallact ar ním asur ar maraí an tpaosail," ar reiréan.

"Ac cáir cur tú an ním, a d'ime éirí?" appa fear an Diobla.

"(Atáinnirde a' tigeact ar mo buacail," appa 'c Toirbhealaig leir féin.)

"O! muipe, niamne arám asur feola tús mé liom le caiteam póim maraí poll-béara asur cur mé an oipeas nime air ir marbóid capall: go maite Dia dom é, go maite rín," ar reiréan.

Asur, a míc ó, mo éiríde tú, nuair a éuala fear an Diobla go raib ním ar an bfeoil, táinig dat air co bán leir an bpaipéar 7 ir ní-beas náir tuit ré den éair. Níor fan focal aige. Toruis ré a' chaiteas ó donn go báir. Cloipea a cur fiacla a' buata ar a céile.

1 gceann dá móiméar leig ré r'spead éiríde.

"Céaró rín?" appa 'c Toirbhealaig.

"Céaró rín?" appa cuile d'ime.

"Atá rín eicín ar fear an Diobla," appa an Píobaire.

"Nó," appa 'c Toirbhealaig leir na caiple.

"Céaró atá ort, a d'ime éiríde?" ar reiréan.

"Pian atá i mo bolg, i gcead don com-luadair," ar reiréan. Pian. P-i-a-n é-r-á-i-t-e.

"Pian imleacám, an ead?" appa 'c Toirbhealaig, a' leigean air go raib an-tuair aige d'ó.

"O! níl-a-fíor-as-am; ac-atá rí-atá rí-go-go h-an -go h-an-dona. O! O! O!" appa an léig-teoir.

"Míneac, a d'ime," app an Píobaire.

"Míneac, b'féidir nac bfuil an ac coitio-cum beas, asur leigearra bpaon beas bpaoní tú nuair a fíoréar tú fíallim."

"Nó bpaon beas de fús an píobair," appa bean ar leamcoill, "cloirinn go bfuil ré go h-an-maite. Bíod ré as gabáil do mo—"

"O! Tiomán leat, 'c Toirbhealaig, tiomán leat, ar rón Dó. Atá mé a' fáil báir. Ní fíoréar mé an doctúr beo," appa fear na péine.

"Fí-ar," appa 'c Toirbhealaig asur mar ar bamead coirbheact ar na caiple ní lá fíor é.

"Atá ré asam faoi deir," appa 'c Toirbhealaig, "ac ní leigse mé orm go fóill. Bíod an lón daor go leor air, fíoréar ré féin."

Bí fear an Diobla cáite riar ar a d'ruim asur cuile ó! ó! ar, go gceapá go raib deiréad leir cuile móiméar.

Tiomán 'c Toirbhealaig leir asur com-níde ní deapna go tús ré cuig an doctúr Mór é. Bí aicne maite acu ar a céile. Tús 'c Toirbhealaig cogar d'ó fán ruo a tápla

asur "atá a fíor asad féin céaró a déanpar tú," ar reiréan, a' caochar na rúla air.

Táinig an doctúr amac.

"Céaró atá ort, a d'ime éirí?" ar reiréan, leir an bpaipéar bí a' fáil báir, má b'féidir d'ó féin.

"Pianta, pianta uatbápa atá i mo bolg, a doctúr," ar reiréan. "Atá faictiúr orm sup ab é an báir atá orm, fíor orm, a doctúr, fíor orm," ar reiréan, ar rón Dó."

"Céaró d'it tú ar do b'píarfa?" appa'n doctúr.

"Cupán caife asur úb asur arám," ar reiréan.

"Ar it tú ruo ar bit eile ó fóm?" appa'n doctúr.

"Ir beas é," appa mo d'ime.

"Innir dom céaró é féin, doile," appa'n doctúr.

"Rúinne beas arám ir feola fuair mé ar an gcarr," ar reiréan. "O! O! O!"

"Sin i an feoil a raib an ním uirí le naig na maraí," appa 'c Toirbhealaig.

"Óru! Dia dáir péiteac," appa bean leamcoill. Feola ré báir mara bfuil as Dia. "Níl a fíor asam an bfuil an fear boet pórtá, nó an bfuil aon muipeirín ma dia," ar ríre i gceas le Dáirí na Ráitee.

"Fás im d'ó," appa Dáirí. "Cuirpe ré fóm muipe air asur b'féidir go gcuirpead ré aníor é."

"Nó uirge ir rálann," appa bean leamcoill. Bí maraó asam na mbaile a tós ním i n'garrda Gabann lá, ní dácur i gcomórtar leir an maraó é, go veimín, dar a fón, asur rín é a mol Taos Tola na n-Uan d'ó."

Cuata mé cuile lá arám," appa Píobaire an Dúim Dám sup aic é d'íor-uirge-beata ar a leiríde d'íor. Bíod teac órtá an taob eile don t'páir asur com-nígí ann i n-aon-tuair é."

"Go tuga Dia ciall d'ib asur fásaró mo beatac," app an doctúr, "nac b'píearann ríob go bfuil an fear boet a' fáil báir. Mura leigearra an goiréar seo é, ní leig-eapóca tava é," ar reiréan.

Cuir an doctúr putós mór rubur ríor ma r'górnaic sup toruis ré as obair gléar tarramgce a bí ma lám aige ir níor r'cav dá oibruí sup tarramg ré aníor gac ar it mo d'ime ó maroin. Bí cnar feola ann nac raib leaigse.

"Atá ré asam," app an doctúr, "d'á mbead ré rín cuig móiméar eile in do goile," ar reiréan, "ní leigearó doctúirí na érumne tú. Aigseann tú níor feara céana féin, cuirpe mé gail?"

"O! aigseim, a doctúr, go raib míle maite asad-ra."

"Maite náir tús an g'auirde burbeacar do Dia," appa Máire na Coille.

"Sbáim do cuirle," app an doctúr.

Rug an doctúr gheim cuirleann air, tarramg a uairéadair amac asur t'píer móiméar, ar reiréan:

"Atá tú go han-las: atá do éiríde a' léimnig asur caite tú d'ul irteac rán orburoéal go ceann tamail, go neapuirge tú," ar reiréan.

"Du é r'ad asur gearr an r'gél, ar éad ar bit sup éar ré a coramín rán orburoéal rú ar leigead amac é, asur bí b'ille deir b'pínn le n-íoc aige amac ar an táirne."

"Óru! náir é an fíeargac é!" appa Máire na Coille.

"Asur bíod ré rín a' d'ul éar a' leigean air go raib ré co diaanta le—le ní mé," appa Páirín. "Ní leigead ré fearo ar an Domnac féin ar faictiúr go mbu peacar é!"

"Ní ceap aon muipeirín a deir ar daoiní a leigear ortu féin go bfuil ríad an-éirídeac cor ar bit," appa leauidé de buacail báire ar an mbaile mór.

"Scop, a Máire," appa b'píerín Máirín, náir labair go d'it rín "Ná cloipead d'ime ar bit tú a' ríad a leiríde. Ir maite an capall a táirpígear a cáir féin; cuata tú arám!"

Ní raib an focal ar a béal ar éigin nuair blaod an coileac:—

"Írligíó ar buir n'gáinai," appa Píobaire Máire, asur ab'píaríó an Páirín ar rón an té atá or cionn cláir; go t'cuibria Dia na fíairí d'ó-ran asur dúinn-na an lá deirí, má ré a toil naomta é."

"O, muipe! go tuga," appa Máirín, "go diaanta, deag-móirdeac asur d'fear an Diobla f'píerín; má'r ceap d'úinn cum-níú ar a leiríde."

pádraic ó doinnallám.

Oirín i n'Diaid na féinne

Ir fear-r'géal é seo dá m'píear as fear r'géaluide. Ir iomda leagan atá ar an r'géal, asur ir iomda uair clóbuairleac céana féin é, ac ma diaid rín b'féidir sup ríú am a léigse é. Síil a lán daome nac raib aon r'gáirleac ar ípíonn ac annreo cuirtear i n-íul dúinn go raib Pádraic Naomta i n'aon r'gáirleac ar—síil nac n-m'píearann ré féin rín ma f'píerín. Sé Máirín Baican atá as an b'páil, i n-aice an Clóicín an fearaíde g'naidreamail, a tús ríor é asur deir ré or ruo é nac mbíonn ré i n'aon an éirí ir mo den f'aeiríge cartar air a t'píerín go mbu maite leir curó dá f'aeiríge féin a f'píear ra b'píear.

Bí ann r'ad asur ir r'ad bí; dá mbéinn an uair rín ann, ní béinn aníor ann; asur dá mbéinn féin ann ní t'píar d'aon r'géaluide mé ac ní donaire rín mé ná deir gan aon r'géal. Céirí éad b'fuil ré asamra anóit, ná raib ré leat com maite asair-pe i mbáir, asur náir cáille ríob leir ac na cáil-fíacla, na cláir-fíacla asur r'ciall mór den capad.

Ir an am rín, éuirí na fíanna amac a' fíadac asur a' fíonn-r'gáir. Bíodair a' ríudal éirí cnoc asur gleann le n-a gcuir cúnac asur caplac nó go raib curó maite den lá caite acub, nó sup capad, f'píeríad d'óir a raib taob óir asur taob aigíó air. D'ímeir na cúnai ma diaid 7 na fíanna ma n'iaid no sup f'píer ríad t'píerac asur ní raib ríad i n'aon i do leamamnt ní ba fíor ac Oirín asur a cá féin. Lean Oirín don f'píeríad nó go raib neom asur deiréad an lae a' teact ortu asur bí a cá a' teact ruar leir, asur é féin le n-a fálaib le n-a ead caol d'ub, nó sup táinic rí as tom luacra asur léim an cá uirí. Dam ré gheim ar a ceapamam ac d'ímeir rí uair asur irteac leirí f'píerín tom.

Nuair a táinic Oirín com r'ad leir an tom d'írlig ré d'á capall, ruar ré ar an tom asur tarramg ré aníor é. Céaró d'fíearéad ré ac d'píer b'píear asur r'píear ríor ón d'píer f'píerín talam. Lean ré d'ó no sup táinic ré go d'it pálar b'píear asur bean b'píear na fíor deir ar cáaoir aigíó asur cáaoir óir le n-a taob; éair rí céad míle fáille póim Oirín mac Ríog na féinne asur dúbairt rí leir fíoréad ríor ar an gcaaoir óir. Nuair a fíur ré ríor, b'píear-nuig ré na timceall asur conaic ré an fuil a' tuitim ríor le cáaoir na mná óige. Cumnig ré air féin asur d'fíearpíear ré d'í cé'n fáil a raib an fuil a' tuitim ón gcaaoir. D'innir rí d'ó annrín sup i féin an f'píeríad a bí ré féin 7 na fíanna a leamamnt i gcaiteam an lae. D'írlig rí na fíoréad asur leas rí b'píer. Bí toga gac bí 7 poa gac d'ig éair, blar na meala ar gac aon gheim asur ní raib gheim ar bit tui. Nuair a bí a fáil itte acu tarramg rí anuas paca cáirí asur bí ríad as imit nó go raib ré in'-am coirlata.

Ní raib fíor as Oirín cé'n t-ácar a bí ré ann le fíerí asur le f'píer a' cuile pórt caiteam-aigíre nó go raib ré, lá, ra n'gáirín a' ríudal, asur i féin le n-a taob. Céar ré go mbu ceap d'ó d'ul abairte le go b'píearéad ré na fíanna d'fás ré na diaid. Táinic d'píerín air, asur ní raib fíor aige cé'n n'píer an imteóac ré uairí mar bí ré cáille le g'píer d'í. Tuit an r'píer ar an t'píer aige; asur b'píear-nuig rí air, asur conaic rí go raib ruo eicín ma imitinn asur d'fíearpíear rí de céaró do bí air nó an raib ré tinn. Dúbairt ré leirí nac raib ré tinn ac go raib ré a' cumnig

ΜΑΡΤΑ, 1920.

An maic leat clódoireacht maic
ar aipeas comhrom?

Tig linn nua ar bith ip áil leat a
cuir i gcló go veap caiteamhac.
Cuirfeamur i gcló duit billí, tuair-
irgí, leabhráin, lioráil, etc.

An 'Galway Express'

Liam ó corraoin 7 a mac,

fuinteoirí 7 lón-ceannairde,

SRÁIO DOMINIC NA GAILLIMH.

ó heireamhóin.

Carrannal 7 gluairteáin 7 gléar roghaíde.
SRÁIO EYRE NA GAILLIMH.

Séamur ó béacáin

Ceannuirdé Sual 7 lomdunoir.

SRÁIO MEADONAC, NA GAILLIMH.

Tá an tae ip fearr i gConnacra 7 go leor neite
eile atá maicteanac le pagáil i tige.

monica níc Donncaída,
SRÁIO ÁRD NA GAILLIMH.

A gaeóilgeoirí! An uair a beir-pe rógra vo
cuir in aon páipear, tabair vo'n

CORK ADVERTISING AGENCY, &

Déanfa pé áire duit-pe;
Déanfa pé cairdeas dóm-pa.

seán ó cuill, págaltaí,
95a Spáio pádrais 7 gCorcais.

T. O FLANNAGAIN & Chlann Mhao.

Sac uile fórt gairneacra
agur innealltóirí. . .

DIOLTOIRÍ ROCHAR. Cuirtear veir
ar rochar 7 ar sunnaí.

SRÁIO NA SCÉANNUIRDE, i nGAILLIMH.

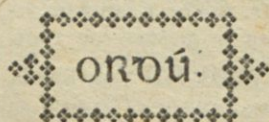
An Teac ina tabairtar gaeóilg.

S. Ó PATAIS 7 A Cóm,
TEORANTA,

—Dioltóirí 7 Reacadóirí,—
Tae, flonca 7 uirge beata,

roirgionta ceannairgeacra,
na gAILLIMH.

AN STOC.

Don

atair ó ceallaig,
Spáio Dominic,
na gAILLIMH.

A Capa,
Cuir eugam—coipeanna
ven STOC gac mí go ceann.

Ann—

Benlaó

muinntirí uí Annpacáin

384 BÓCAR CIORCALDA Ó TUAIO,
baile áta cliat.

A Swordsman of the Brigade - 3/9
Irish Heroines - 7d.
(Tá na leabhair ro fíor éirí an bpoirt.)

Ip é míceál ó hAnnpacáin vo mapbigeas le
lín an Cairg 1916, vo reiríod iad.

Sac cineál leabhair bainneap le éirínn
le pagáil annpo.

Ele-Dibreacha Dhun Dealgan.

AISTÍ TOMÁIS DÁIBIS.

Maic le nótaí 7 a lán nap cuipeas i
gcló go veirí reo. Dáití ó Donncaída nac,
maicéann, a cuir in-easari; 480 leatanaig
4/- glan, éirí an bpoirta, 4/5.

An máctair 7 rsealta eile a rseiríod an
piarsac; 100 leatanaig; 2/6 glan,
éirí an bpoirta, 2/10

PURSAIDÓIR PÁDRAIS: Ailteiríeac ar
an Meadon-doir; 5/- glan a luac; éirí an
bpoirta 5/4.

A STUDY IN STARLIGHT and other
Poems. The collected poems of Randal
McDonnell, 140 pp., gilt top, 4/6 glan,
éirí an bpoirta, 4/9.

Clódoireacra gaeóilge, beapla, ticéir,
Suatantair, etc.

Tomár breacnac,
lón-ceannairde.

an ceannós, i nGAILLIMH.

An "Lucánia."

máir maic leat rochar maic a fúinneas
néirínn rseiríod cuis

DOMINALL UA BUACALLA, i muig nuadac

Tá gac cineál reola le pagáil
ar feadap ó

míceál mac coisdealda, i nGAILLIMH.

TRUSGÁN TIGE.

Sac aon éineál. De véantúpaib na h-éiríann,
vá noíol ag
63 Spáio an Capaill Dúirde, i gCorcais
ip le seán mac eóinín an riopá.

ua PATAIS 7 A MAC, lón-Ceannairde

Spáio Dominic na gAILLIMH.

Diaó ar feadap ar luac comhrom.

Teac doirdeacra 32 plás
gárdineir,
an pléimionnaig, áta cliat.

Árur gaeóilge vo gaeóilge

Tá 59,081 Siopaí i néirínn
le véantúpaib gailloa a díol.
Ili díolamúir-ne ac

earraide rinneas
—i néirínn—

Ó GLARÁIN 7 A Cóm,
11 Spáio Uactapac Uí Conaill,
i maic áta cliat,

Oirdeacra.

COLÁISTE NA HIOLSGOILE,
—i nGAILLIMH.

Craob ve lol-rsail na héiríann.

Árur-oirdeacra le pagáil mnti ar na hiol-
oántaib roirí ceangádaib, ealaídaib, tréac
7 ceannairgeacra, ealaídam an leirgí, reir-
beapacra, 7 innealltóiríeacra.

Téapmaí gearra ar leir
ra comairí oirí rsail.
le gac uile uirgeap a pagáil rseiríodap ag
an meadbránaide.

Teac doirdeacra. mnti uí bacáin.

Cearnós Parnell, baile áta cliat.

An biaó 7 an veac ip fearr 7 iad rin fairing 7 le
pagáil ar a luac.
Tá cuile fócamal ra teac reo.

An sean-teac.

A cuipeas ar bun i 1864.

Tae, Cairp, flonca, uirge beata,
ar feadap

Ó LEANACÁIN,
an ceannós. : i nGAILLIMH

COLÁISTE IGNÁIDE NAOMHA.
(Cumann fora.) : : : i nGAILLIMH.

Coláiste roirí-meadonac é reo a brúil reagerg
vá tabairt ann ar na craobmaí rogluma a cuir-
ear uirge i gcló a váil go hiolrsail nó a váil
i n-éiríann gnoíta tréac-ceannairgeacra. Áirp ar
leir vá tabairt vo gearraí óga. Páirp báirp ar
gúlaib an tige. le gac uile uirgeap a pagáil, rseiríod ag
an ainéinneac.

CLOCAR DÍRO NAOMH URSULA, i SLIGEAC

Oirdeacra i gcló na hiolrsail, (buairdeamap
ceirp cinn véas vo gclóiríeacra an vá bliadain
reo caite) i gclóirí rseiríod an buirp roirí-meadonac,
na mbáirp, Cumann na gclóirí, i.S.M. Tréacála,
gclóiríeacra an ríog, etc. Tá rsail tigeacraí pá
leir agáinn.

Vá leabap nua vo gaeóilge.

MAIDIN i MBÉARRA 7 Dánta eile.
Osborn Bergin vo rseiríod; a luac,
1/6; éirí an bpoirta, 1/9.

AN CAISE GARD. Leabap nua-filríeacra
reapap ó hAnnpacáin vo rseiríod; a
luac, 1/6; éirí an bpoirta, 1/9.

CLÓ NA SCÉANNUIR,

44, Spáio Dawson,
baile áta cliat.

STORTHAN AN MHALOIDIGH,

i nGAILLIMH.

BRÓGA gaeóilgeacra.

Vá noíol le luac
siopaí.

Tá teac oirp a brúil compóirp ann ag
séamus ó lairde,

SRÁIO DOMINIC IOCTAIR NA GAILLIMH.

"Toíga gacá bíó 7 rean gacá víge" áirp.

Printed for the Publishers
By The Athlone Printing Works Co., Ltd., 498'20.